

Antwoorden op Kamervragen 2010Z09140

Vragen van het lid Van Raak (SP) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de brandveiligheid in Limburg-Zuid. (Ingezonden 7 juni 2010)

Algemene opmerking vooraf:

Ten behoeve van de beantwoording van deze vragen heb ik informatie ingewonnen bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Arbeidsinspectie.

1

Wat is uw reactie op het bericht dat de veiligheid van brandweerpersoneel en inwoners van Limburg-Zuid mogelijk in gevaar komt? 1)

Antwoord 1

De veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft mij gemeld dat de brandweer voldoet aan de wettelijke kaders die staan voor de veiligheid van haar medewerkers en de inwoners van Zuid-Limburg. Momenteel wordt bij de brandweer Zuid-Limburg actie gevoerd met als inzet de uitgangspunten voor het nieuwe dienstrooster. Deze acties hebben geen invloed op de veiligheid. De vakbonden en de actiecomités nemen hun verantwoordelijkheid. Er worden telkens weer goede afspraken gemaakt tussen de directie en de vakbonden over de te voeren acties. Het standpunt van de veiligheidsregio Zuid-Limburg, de werkgever, is dat de uitgangspunten voor de nieuwe dienstroosters voldoen aan de wettelijke kaders, zodat ook in die zin de veiligheid is geborgd.

2

Bent u op de hoogte van de overtredingen van de Arbeidstijdenwet? Waar bestaan deze overtredingen uit en wat is de oorzaak? Wat gaat u doen om deze overtredingen in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 2

De Brandweer Zuid-Limburg is een per 1-1-2009 opgerichte fusieorganisatie. Ruim vijf maanden na de oprichting is door de Arbeidsinspectie geconstateerd dat op enkele punten de Arbeidstijdenwet werd overschreden. Hierover heeft de Arbeidsinspectie de regio per brief van 19 juni 2009 een Waarschuwing Arbeidstijdenwet gegeven. De navolgende overschrijdingen zijn geconstateerd:

1. Werkgever heeft geen deugdelijke registratie terzake van de arbeids- en rusttijden die het toezicht op de naleving van de wet mogelijk maakt.
2. de werkgever heeft er niet voor gezorgd dat het aantal aanwezigheidsdiensten dat aan een werknemer, die niet als vrijwillige brandweer arbeid verricht, wordt opgelegd ten hoogste 62 maal in elke periode van 26 achtereenvolgende weken bedraagt. Deze overtreding kwam in twee districten voor.

3. de werkgever heeft er niet voor gezorgd dat aan een werknemer die als vrijwillige brandweer arbeid verricht ten hoogste eenmaal in elke aaneengesloten periode van 7 maal 24 uren een aanwezigheidsdienst wordt opgelegd. Dit probleem werd volgens de veiligheidsregio mede veroorzaakt door het ontbreken van een integrale registratie of door het onduidelijk definiëren van de opgedragen dienst. Deze overtreding kwam in één district voor.
4. de werkgever heeft er niet voor gezorgd dat de werknemer in elke aaneengesloten periode van 7 maal 24 uren een rusttijd heeft van minstens 90 uren, waarin minstens 24 uren, alsmede 4 onafgebroken rusttijden van ten minste 11 uren, een onafgebroken rusttijd van ten minste 10 uren, en een onafgebroken rusttijd van tenminste 8 uren. Deze overtreding kwam in één district voor.

Volgens de veiligheidsregio Zuid-Limburg zijn de eerste drie overtredingen inmiddels verholpen. De Arbeidsinspectie voert momenteel een controle uit op alle in de brief van 19 juni 2009 genoemde overtredingen.

De vierde overtreding heeft volgens de veiligheidsregio Zuid-Limburg te maken met medewerkers die zowel een beroeps als een vrijwillige aanstelling bij de Brandweer Zuid-Limburg hebben. Deze combinatie kan namelijk leiden tot het overschrijden van de voorgeschreven rusttijden. De regio meent dat de combinatie vóór de fusie geen aanleiding gaf tot problemen.

De Arbeidsinspectie staat op het standpunt dat ook vóór de fusie, ingeval van meerdere werkgevers, beide werkgevers verantwoordelijk waren voor naleving van de regels van de Arbeidstijdenwet. Nu de combinatie beroeps- en vrijwillige brandweer onder gezag van dezelfde werkgever plaatsvindt, is het totaal van arbeids- en rusttijden volgens de Arbeidsinspectie directer zichtbaar.

De veiligheidsregio Zuid-Limburg sluit een gang naar de rechter over deze kwestie niet uit.

Het voldoen aan de Arbeidstijdenwet is een verantwoordelijkheid van de werkgever, waarbij de Arbeidsinspectie handhavend optreedt. Verdere handhaving na de waarschuwing is afhankelijk van de bevindingen bij de controle.

3

Wat is uw mening over het voornemen om de brandweer 200 uur meer te laten werken - voor hetzelfde geld? Acht u dit haalbaar?

Antwoord 3

Het betreft een lokaalbestuurlijke aangelegenheid, alsmede een zaak tussen werkgevers en werknemers. Daarom past het mij terughoudendheid te betrachten bij het geven van een oordeel.

4

Wat is uw mening over de bezuiniging van de gemeenten in de veiligheidsregio Zuid-Limburg?

5

Gaat u bezuinigen op de bijdragen aan gemeenten ten behoeve van de brandbestrijding? Zo ja, hoeveel?

Antwoord 4 en 5

De bijdragen aan de gemeenten voor de brandbestrijding zijn onderdeel van de algemene uitkering die de gemeenten uit het gemeentefonds ontvangen. Over de omvang van het gemeentefonds zijn bestuurlijke afspraken gemaakt door middel van de normeringsystematiek. Deze wordt wel aangeduid als het principe van "gelijk de trap, gelijk de trap af". Dit betekent dat ontwikkeling van het gemeentefonds is gekoppeld aan de totale netto uitgaven van het Rijk. Stijgen die uitgaven, dan neemt de omvang van het gemeentefonds toe, dalen de uitgaven dan neemt de omvang van het gemeentefonds af. Deze systematiek kan ertoe leiden dat gemeenten de komende jaren vanwege het slechte economische klimaat en de maatregelen die het Rijk zal moeten nemen over minder middelen beschikken. In hoeverre de brandweer en brandbestrijding hiervan eveneens de gevolgen ondervinden is een verantwoordelijkheid van het lokale bestuur.

6

In welke veiligheidsregio's is sprake van vergelijkbare problemen met tekorten aan brandweerlieden en overtredingen van de Arbeidstijdenwet?

Antwoord 6

Zowel de personeelsvoorziening bij de brandweer als het voldoen aan de Arbeidstijdenwet betreffen lokaalbestuurlijke verantwoordelijkheden. Ik heb geen berichten ontvangen over tekorten aan brandweerpersoneel en vergelijkbare overtredingen van de Arbeidstijdenwet.

7

Welke andere veiligheidsregio's bezuinigen de komende jaren op de brandweer? Om welke bedragen gaat het?

Antwoord 7

Het is mij informeel bekend dat ook in andere veiligheidsregio's wordt nagedacht over terreinen waarop bezuinigingen doorgevoerd zouden kunnen worden en op welk vlak verdere efficiencywinst te behalen zou kunnen zijn. Dit proces is gestart door de deelnemende gemeenten casu quo het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. Ook in andere regio's dan de veiligheidsregio Zuid-Limburg is de slechte economische situatie veelal en mede de aanleiding. Het bepalen van beleidskeuzes in relatie tot het (meerjarig) begrotingsproces en het financiële beheer is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio.